

Warsztaty Tribologiczne PTT – ITeE-PIB
„TRIBOTESTING”
Radom, 28.06.2011

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Waldemar Tuszyński

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Rodzaje przekładni zębatych stożkowych

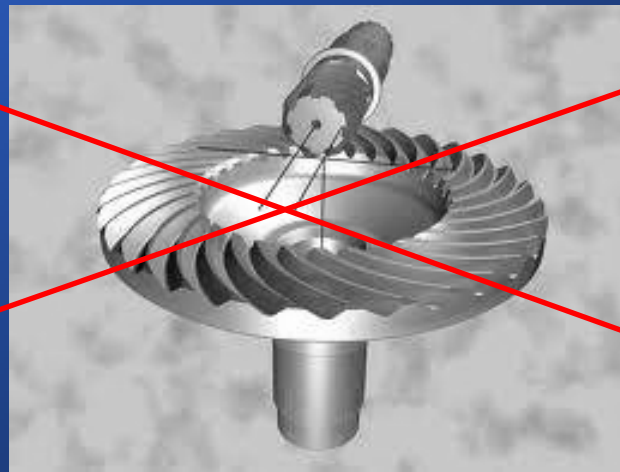
o zębach prostych

o zębach łukowych

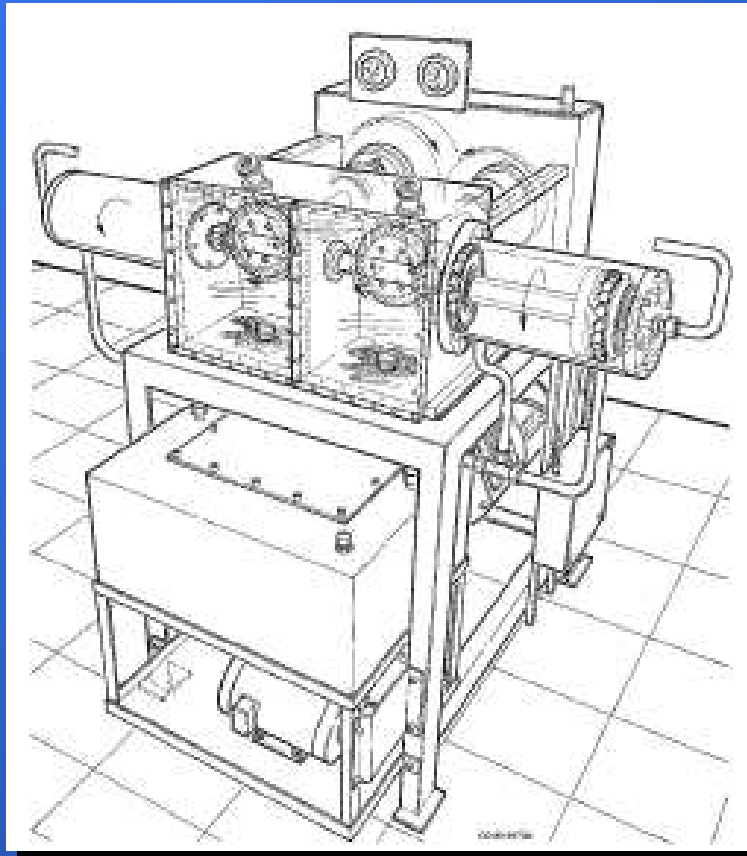
Przekładnia hipoidalna

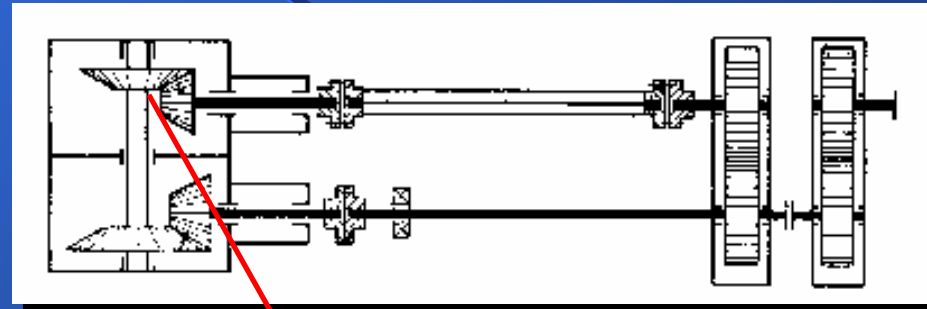
URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Istniejące urządzenia do badania kół zębatach hipoidalnych i stożkowych

Stanowisko NASA Glenn Research Center

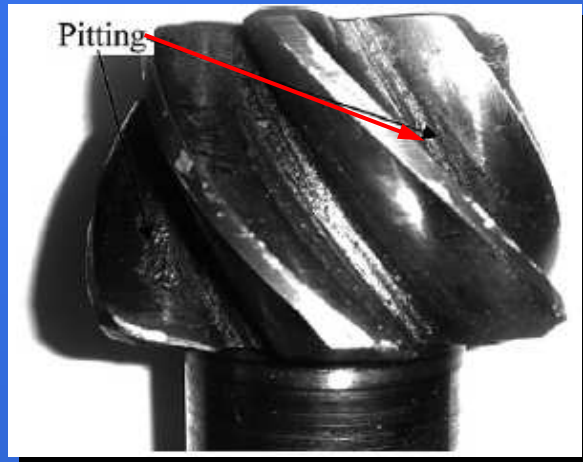
Stanowisko FZG

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Formy zużycia kół zębatach stożkowych - analiza literatury -

Pitting

Wyłamanie zęba

[T. Sekercioglu, V. Kovan
Engineering Failure Analysis, 2007]

Pitting i zacieranie

[K. Michaelis: *Gear failures*
Wykład na Uniwersytecie w Ljubljanie]

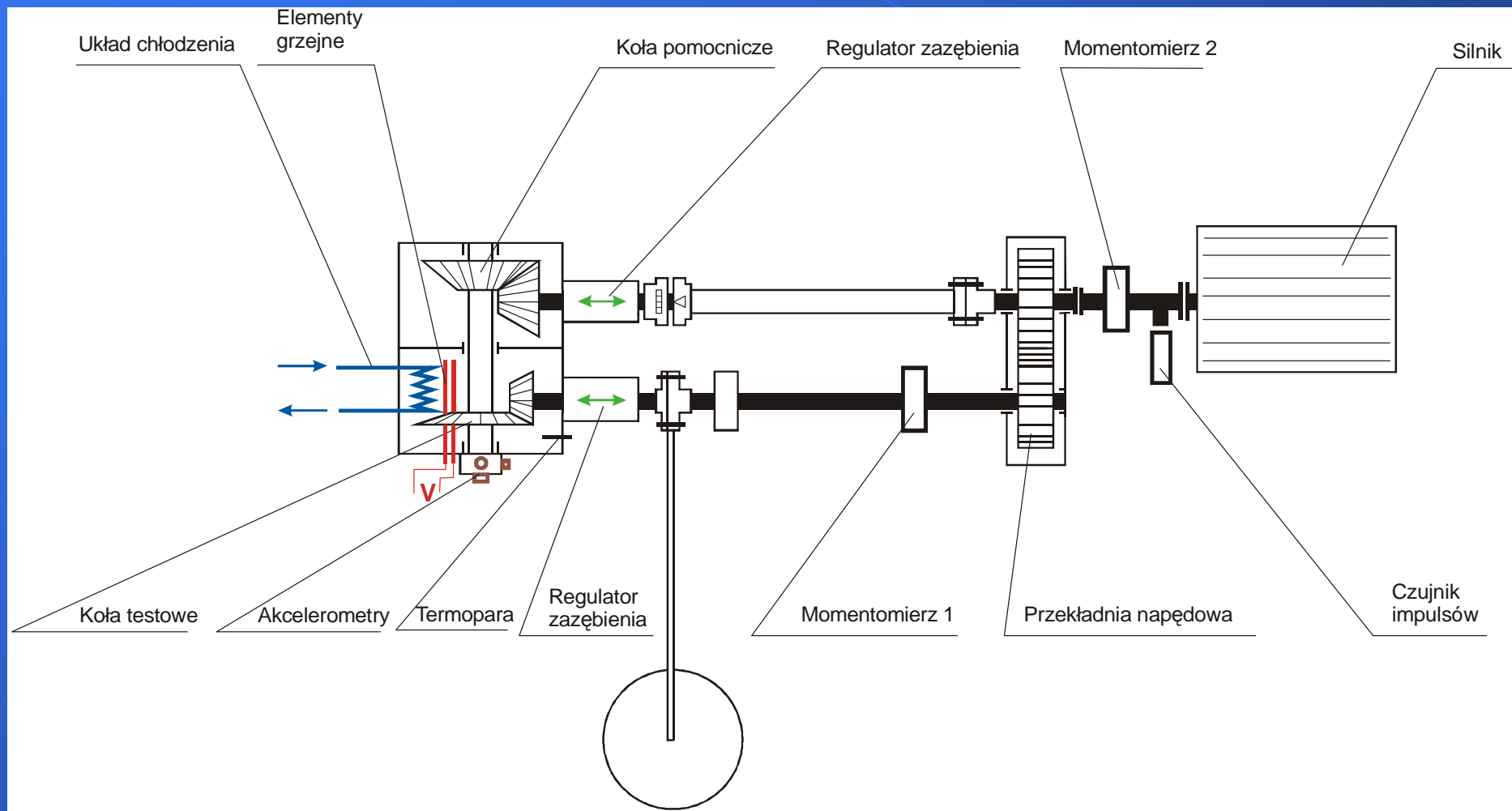
URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Wymagania odnośnie opracowywanego urządzenia

- ➔ Praca w układzie mocy krążącej
- ➔ Możliwość badania pittingu i zacierania
- ➔ Możliwość zmiany kierunku obrotów silnika
- ➔ Maksymalna prędkość zębniaka 6000 obr/min
- ➔ Maksymalny moment obciążający zębniaka ok. 700 Nm
- ➔ Możliwość osiowej regulacji położenia zębniaka dla uzyskania optymalnej współpracy zębów kół stożkowych
- ➔ Możliwość podgrzania oleju badanego w komorze badawczej do minimum 90°C, a także jego chłodzenia w czasie biegu dla osiągnięcia stanu równowagi
- ➔ Pomiar momentu tarcia i momentu obciążającego
- ➔ Komputerowa rejestracja wybranych parametrów badawczych

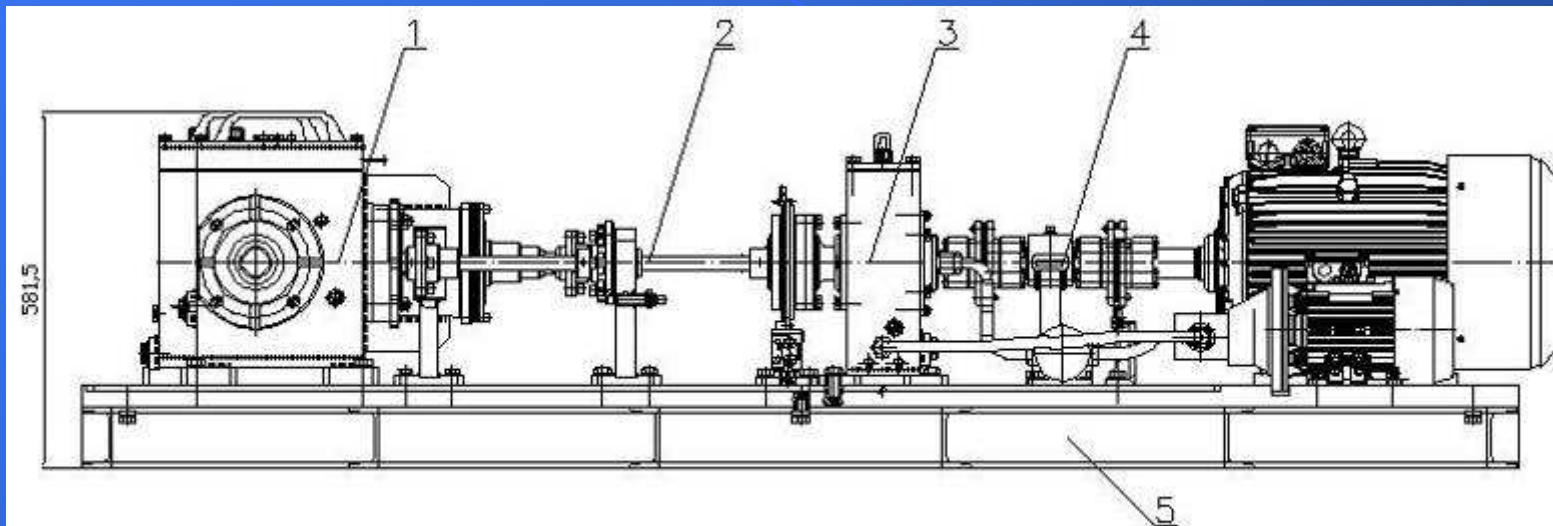
URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Schemat ogólny części mechanicznej urządzenia

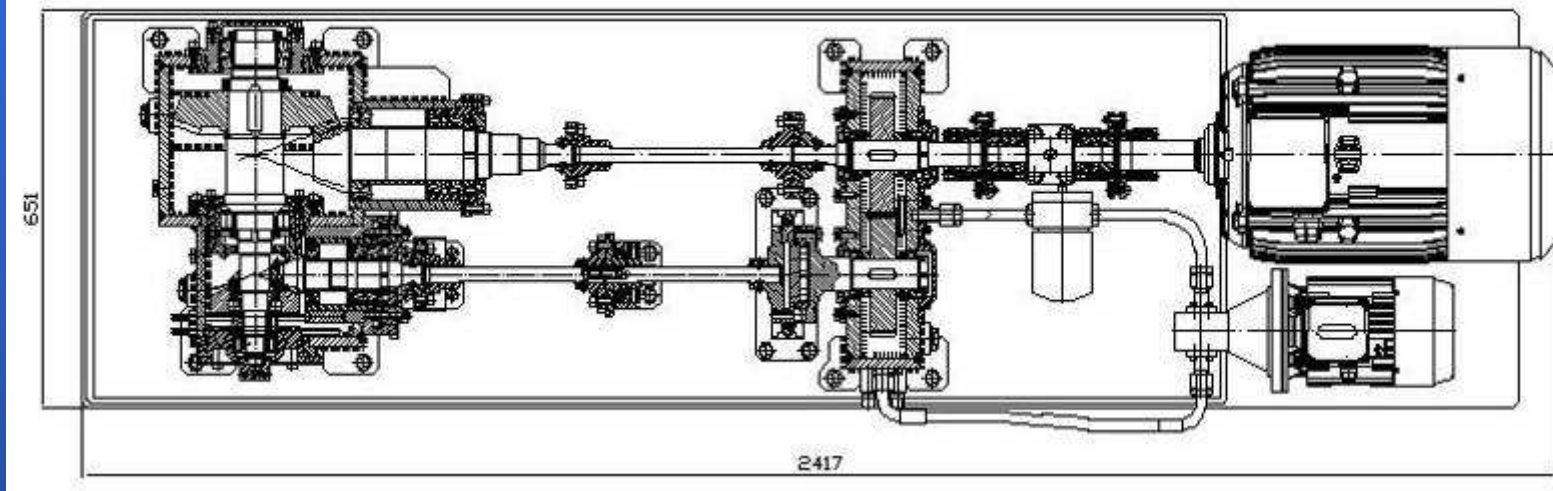

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Rysunek prototypu urządzenia

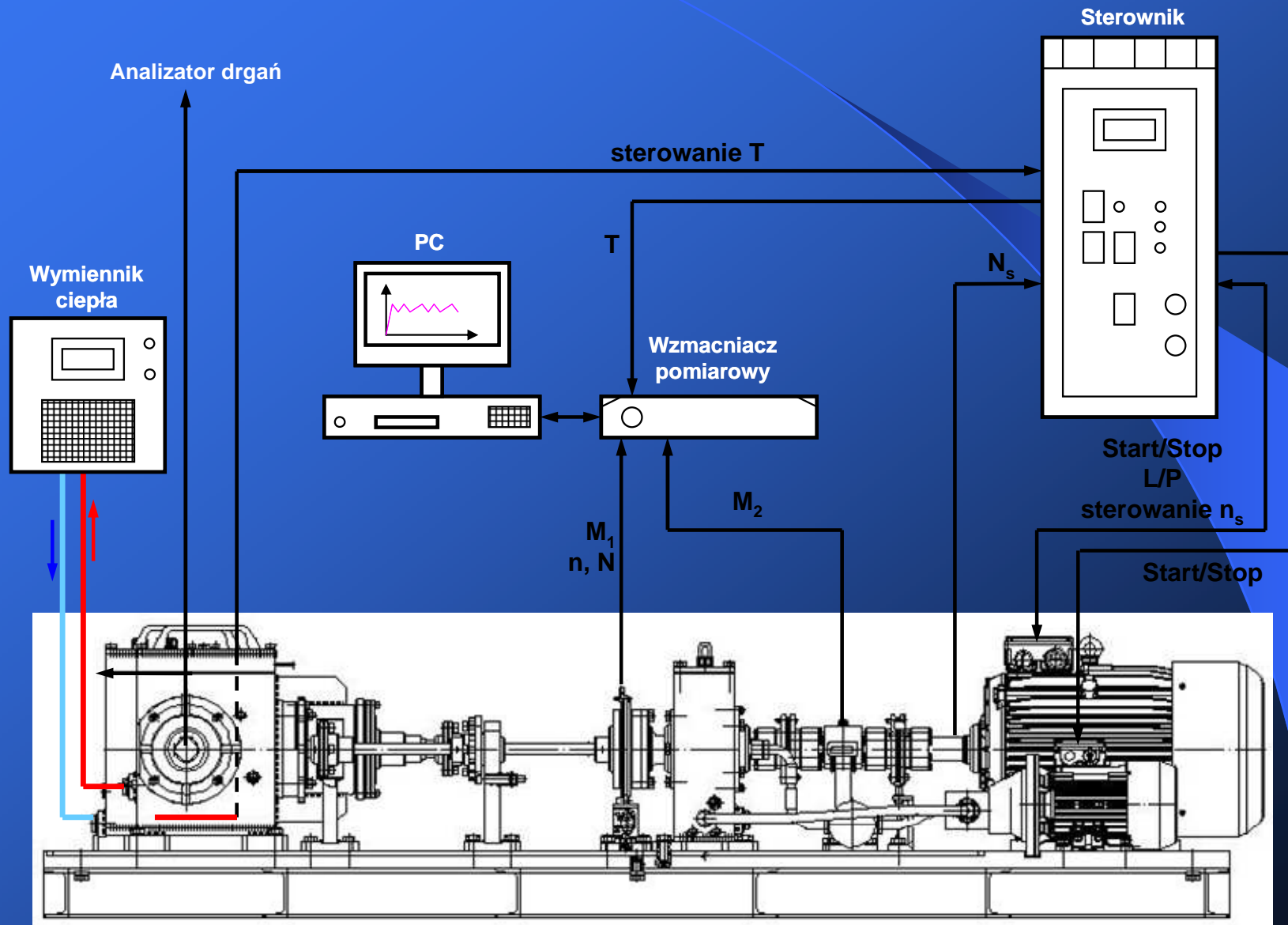

1 - przekładnie stożkowe; 2 - wały i sprzęgła; 3 - przekładnia napędowa walcowa;
4 - momentomierz do pomiaru momentu tarcia; 5 - rama i płyta dolna

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

Schemat systemu sterująco-pomiarowego

Podsumowanie

- ➔ Planowany termin opracowania i weryfikacji nowego urządzenia: koniec 2012 r.
- ➔ Projekt ma charakter pionierski. Obecnie brak jest ogólnie dostępnych urządzeń i metod badania tarcia i zużycia kół zębatach stożkowych.
- ➔ Zaprezentowane urządzenie można będzie wykorzystać w następujących obszarach:
  - badanie nowych rodzajów olejów smarowych (np. ekologicznych);
  - weryfikacja jakości obecnie stosowanych olejów przekładniowych;
  - ocena możliwości redukcji tarcia poprzez zastosowanie cienkiej powłoki niskotarciowej na powierzchni zęba;
  - badanie wpływu sposobu modyfikacji powierzchni zęba na przeciwdziałanie zużyciu.

URZĄDZENIE DO BADANIA PRZEKŁADNI ZĘBATYCH STOŻKOWYCH

---

*Realizacja projektu została dofinansowana przez
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
w ramach projektu rozwojowego nr N R03 0019 06/2009*